

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Učimo se od Čehov!

Najprej moramo Slovencem povedati, da — ako pišemo o Čehih, stvar tudi nas zadeva. Kakor so namreč naši južni bratje Hrvati veliko s tem pridobili, da se je država z Ogerskim kraljestvom, kamor spada tudi trojedna kraljevina, pogodila, tako bi tudi za nas Slovence vsaj v narodnem oziru brž bolje bilo, ako dosežejo Čehi, za kar si prizadevajo, da namreč država tudi čes-
kemu kraljestvu da, kar mu po zgodovini in zapriseženih deželni pravicah gre. Čehi namreč zahtevajo, da so v svojem kraljestvu gospodje, ne podvrženi ustavakom v dunajskem državnem zboru, kakor to tudi dežele ogerskega kraljestva niso. Kakor se pa poslanci z Ogerskega zastran skup-
nih državnih zadev v delegacijah s poslanci našega državnega zbora posvetujejo, tako bi tudi Čehi za skupne zadeve radi pošiljali svojih po-
slancev, in tu bi zatirane narodne pravice Slo-
vencev zagovornikov in prijateljev našle, katerih zdaj nimajo. Zato bi zmaga Čehov tudi naša zmaga v narodnem in brez dvoma tudi v gospo-
darskem oziru bila.

Kakor že iz tega vidite, držijo se Čehi — kljubu temu, da jim je skoro vse nasprotno — edino pravega ravnala: Kar je naše, je naše, in o svojih starodavnih, državnih in deželni pravicah ne pustimo soditi poslancem drugih dežel na Dunaju, ampak hočemo biti sami go-
spodje v svojem kraljestvu; kar pa vkupni dr-
žavi gre, hočemo tudi s poslanci vseh drugih de-
žel v skupnem zboru pretresovati in določevati.

Tako govorijo in delajo neustrašeni Čehi že od l. 1860 sem, ko Schmerlingov ustav ni pustil Čehom veljati njih deželni pravic. Še bolj od-
ločno so se ustavljali od l. 1867 sem, ko je Beust Magjarom vse dovolil, Čehom pa in nam vsem drugim pokazal vrata pred državnim zborom, češ, da naj vsi skušajo tukaj se puliti z nemškimi libe-
ralnimi ustavaki, katerim se je že po Schmerlingovi

volilni postavi poskrbela umetna večina; a Čehi so rekli: mi ne gremo v ta državni zbor, ker mu ne prisojamo pravice, da bi govoril o stvareh, v kte-
rih imamo le mi pravico govoriti. Ko se je pa po direktnih volitvah umetna večina še celó pomnožila, so postali Čehi še bolj odločni ter pra-
vijo: Ako nismo mogli iti v Schmerlingov in Beustov državni zbor, zamoremo zdaj še manj, ker ne smemo in ne moremo starodavnih deželni pravic pomnožiti umetni večini nemških ustava-
kov na milost izdati.

Ker torej Čehi v državni zbor in zaradi eno-
stranske volilne postave tudi v deželni zbor ne gredo, ampak želijo pred vsem sprave z vla-
darjem, to je: samouprave českemu kraljestvu, zatorej morajo tolikokrat voliti. Po 2—3krat vsako leto jim velevala vlada na volišče zdaj za državni, zdaj za deželni zbor, in narod česki se ne vtrudi, ampak gre in voli vsakokrat tiste poslance, katere mu nasvetujejo modri vodite-
lji: Polacki, Rieger, Zeithamer, Klam — Martinic itd., močje, o katerih narod česki ve, da mu pre-
vidno in stanovito varujejo najvišjo politično do-
broto: državno in narodno samostalnost in svobodo. In da narod v teh zadevah sluša in spoštuje glas svojih voditeljev, to je nja slava, pa tudi gotovo poročstvo končne zmage! Poslednje volitve v deželni zbor so pa še zaradi tega silno važne, ker se je vlada močno zanašala na „mladočeha“, to je one česke vetrnjake, ki so, kakor pri nas „mladoslovenski“ liberalci, huj-
skati začeli proti previdnim in skušenim voditeljem državnopravne stranke, češ, da dosedanja politika nič ne velja, ampak je treba iti v deželni in dr-
žavni zbor in pri ustavakih, odločnih nasprotni-
kih, moledovati za pravico! Česki narod je pa tem mladočeskim vetrnjakom kakor onim, ki so se na nje zanašali, kaj čudno posvetil. Mladočehi so bili postavili v kmečkih skupinah 22 kandida-
tov po mestih pa 11, vseh skupaj torej 33. Zma-
gali so pa le v 6 kmečkih okrajih, v mestni sku-

pini pa povsod propali! Torej še te tolažbe nima, da bi „inteligencija“, ki biva po mestih, za mladočesko — izdajalsko politiko bila! Smrtni udarec vetrnjaški pritiklini na Českem je pa še posebno to, da nista mladočeska voditelja, dr. Sladkovski in dr. Čížek, dobila nadpolovične večine glasov, in bo torajoz ja volitev: v Jilemnici (Starckenbach) dné 6. avg. med grofom Harahom (staročehom), Čížekom in (ustavakom) Rotterjem; v Kolinu pa dné 15. julija med Ruml-nom (staročehom) in Sladkovski-jem. Brž ko ne bodo zgubljeni ustavaški glasovi na obeh krajih ravno tako „mladima“ do zmage pripomogli, kakor so nemškutarji in — nevedneži v Brežicah liberalnemu dru. Vošnjaku pod roke segli; pa vse to ne bo zbrisalo resnice, da česki národ za mladočeske vetrnjake ne mara. — Nasproti onim šestem rim mladočehom pa stoji 40 voljenih staročehov, v mestni skupini pa dozdej 42, tako da je vseh staročeských poslancev voljenih 82! Ogromna večina národných volilcev je toraj zopet sijajno pokazala, da niti vlada Čehov upogniti, niti mladočeska pritiklina jih preslepiti ne more, kar je silno častno za národ in utegne tudi — odločilno biti!

Kaj bi se naj Slovenci iz tega učili? Pred vsem drugim ene reči, ki je v ustavnem življenji neobhodno potrebna. Ta pa je **pokoršina** (disciplina), da namreč ljudstvo, kakor na Českem posluša glas veljavných in poštených domoljubov, in posebno ob volitvah ne odstopi od mož, katere so nasvetovali pošteni domoljubi. Med poštene, vsega zaupanja vredne domoljube pa štejemo le one, ki se držé gesla: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Eno brez družega ne sme in tudi ne more biti, sicer nastanejo neštevilne zmešnjave, kakor jih imamo zdaj, ko so nemški in slovenski liberalci vrh vseh drugih nadlog v državi še vpihali razpor med državo in kat. cerkvijo, ker so „vero“ zbrisali iz slovenkega programa. Ker so pa s tem med nemške liberalce pobegnili, so si tudi za domačo reč roke zvezali, kajti, če hočejo prijateljstvo z nemškimi liberalci ohraniti, jih ne smejo z narodnimi tirjatvami nadlegovati, sicer se prijateljstvo brž razdere. Zatorej smo doživeli v državnem zboru za vse Slovence sramotno prikazen, da so nemški liberalci dru. Razlagu ploskali in „pravo“ klicali, ko je pri pretresovanji „verskih“ postav liberalne pesmice krožil in govoril, kakor ne more nobeden pravi katoličan govoriti, da so pa liberalni ploskalci brž utihnoli, ko je isti dr. Razlag nekatere skromne národne želje razkrivati začel. Ves svet tudi ve, da so liberalni slov. poslanci, nehoteč „vere“ imeti v programu, tudi federalistično stranko zapustili in „Slovenijo“ na klin obesili, češ, da manjše skupine — po dr. Razlagovih besedah — samovlasti (avtonomije) ne strpijo! — Domoljubnega sočutja do „cesarja“, do vladarske rodovine, nočemo ravno odrekatí onim, ki so „vero“ iz slovenskega programa zbrisali; čudno se nam pa zdeva, zakaj da list,

ki je glasilo liberalnih Slovencev ter sovraštvo proti kat. cerkvi razodeva da ne more bolj, postavne kralje na Francoskem in Španskem zasmehuje in psuje, republiko pa v zvezde kuje.

Toraj eno brez družega ne moremo biti, in pravi slovenski domoljub je, ki stoji pod zastavo: „Vse za vero, dom, cesarja!“ In ker ima ter mora tudi imeti stranka svoje glasilo ali časopis, po katerem svoje misli in namene razodeva, morate vi, pošteni kmetje, te liste brati, da ostanete v duševni zvezi s svojimi prijatelji in vodniki. V ta namen služi posebno štajerskim Slovincem naš „Gospodar“, kranjskim „Novice“, goriškim in tržaškim posebno „Glas“, vsem je pa sploh namenjen „Slovenec“, ki od lanske jeseni in Ljubljani izhaja. Vsi ti listi držé se istih načel kakor česki in nemški federalisti, in le v zvezi s temi zamoremo sčasoma Slovenci to doseči, da nas v narodnem oziru niti nemškutar niti lahon, v verskem in cerkvenem pa brezverska svojat dušila ne bo. Sami seveda nič ne zamoremo, ker nam je nemškutarstvo in brezverski liberalizem mesta in „gospodo“ večidel povse okužil. Če bi pa ljudstvo, v katerem je še vera in poštenost doma, zvesto se držalo poštených voditeljev, kakor se jih drži česki národ, ter ne bi poslušalo liberalnih zvijačnikov, bi se zmaga pravične stvari močno pospešila.

Slovenci! berite to in dobro preudarite!

Gospodarske stvari.

Govedoreja.

(Spisal J. Cizelj, učit.)

II. Izreja in reja.

Poglavitna reč pri govedoreji je izreja živine: hrana in vsa druga živini potrebna postrežba. — Prvi živež je Bog živinčetu v maternem mleku pripravil. Dosedaj se je tele pri sesanju puščalo 6—8 tednov, alj se je pa od krave ločilo že drugi, tretji dan. Prvo je pri mladih kravah, ktere so še le dva-trikrat povrgle, v posnemno svetovati, da se mlečne žilice vredijo in razprostrejo; drugo pa pri starih kravah, da prehitro ne oslabé, ker se mleko bolj z dojlom kot z sesanjem pridobi. — Največo težavo dela odstavljanje telet. Pomagaš si lahko tako-le: Pribij v škapec (žetnar) konec usnja takó, da čez mleko, ki je za pitje pripravljeno, moli. Tega konca se tele hitro posluži in srka — sapo náse potegovajé — mleko v sé, ter hitro na mater kravo pozabi. Pozneje, ko tele svojo hrano pozna, se naj konec usnja odstrani.

Kako se tele sená privadi? — Teletom, ki pijó, se v 14 dnevih že seneni čaj poda. Vzemi 1 kilogram (naš poldrugi funt) sladkega sená, na katero kakih 5 liter (dobrih 15 poličev) vrele vode vliješ; posodo pa pokrij tako dolgo,